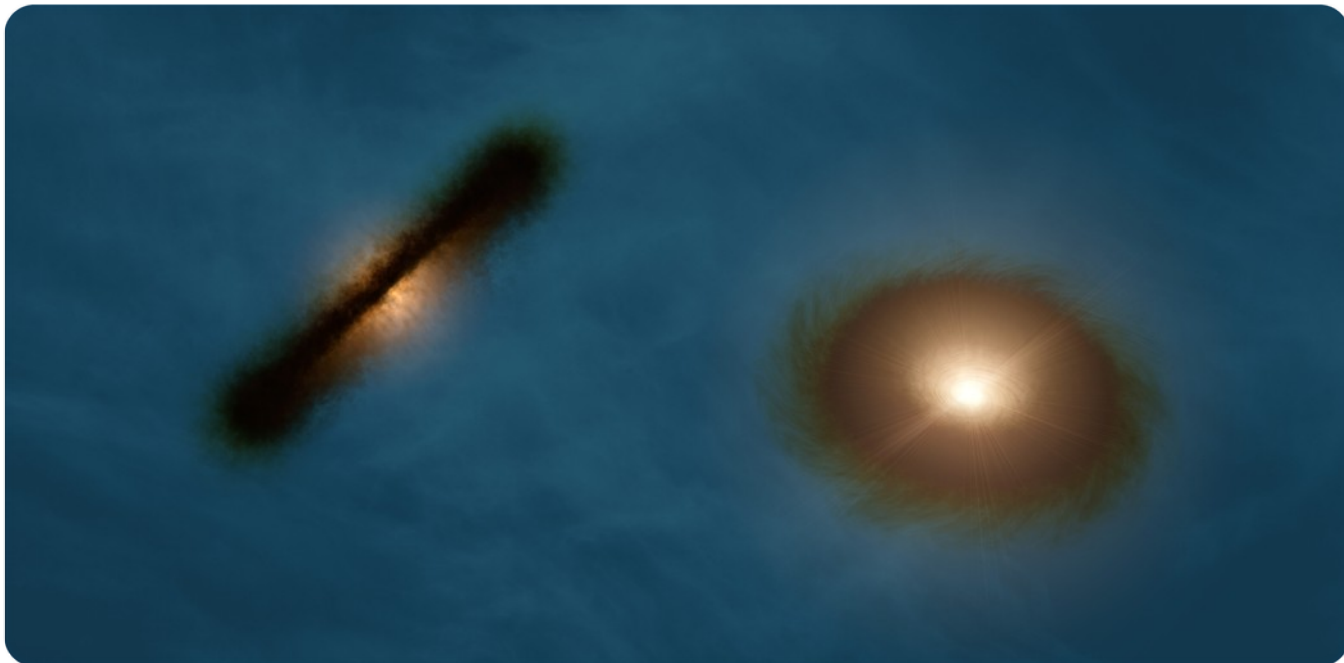




## Skrå solsystemer overrasker forskere



Det er godt kjent at planeter, måner, asteroider og andre objekter i solsystemet vårt går i bane rundt Solen i mer eller mindre perfekte flate, skivelignende bevegelser, som en roterende CD-plate. Men gjelder dette også for andre solsystemer i universet?

Per 25. juli 2014 har 1811 planeter blitt funnet i bane rundt fjerne stjerner og flesteparten av disse går i bane rundt sine stjerner i skivelignende baner. Men det finnes unntak.

Noen planeter har vist seg å gå i bane rundt stjernen sin i merkelige, skrå baner. Og nå er vi ett steg nærmere å forstå disse rare systemene.

I motsetning til vår ensomme Sol, blir flesteparten av stjernene dannet i binærpar. Det betyr at to stjerner går i bane rundt hverandre. Ved å bruke ALMA-teleskopet har astronomer nylig observert to virkelig krokete planetformende gasskiver rundt unge stjerner i et binærsystem kalt HK Tauri.

De to planetdannende skivene (en rundt hver stjerne) står nesten vinkelrett på hverandre. Dette bildet viser en illustrasjon av hvordan dette systemet ser ut. Så hvorfor er disse planetdannende skivene så skjeve?

Siden de to stjernene og deres skiver ikke befinner seg langs en perfekt linje i forhold til hverandre, vil gravitasjonskraften fra den ene stjernen trekke i skiven til den andre og slik få den til å vingle. Planeter som blir dannet i en av disse skivene vil også bli forstyrret av den andre stjernens gravitasjon, som vil føre til at planetens bane blir vippet over på siden.

## COOL FACT

Det ser ut til at hver stjerne i HK Tauri-systemet med tiden vil ha sin egen planet (og kanskje flere planeter!). Men det finnes også planeter som går i bane rundt to stjerner. 17 slike planeter har blitt oppdaget så langt.

